

FELSŐZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
Képviselő-testülete

Ügyiratszám: 4107-3/2026.	Tárgy: Tervezet Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről.
Előterjesztő: Szarka Tamás polgármester	Véleményezésre megkapta: Ügyrendi és Klímavédelmi Bizottság
Előterjesztést készítette: dr. Kakas Zoltán	
Egyeztetve belső szervezeti egységekkel:	
Hatósági Osztály (2026. április 28.)	dr. Kakas Zoltán osztályvezető
Gazdálkodási Osztály (2026. április 28.)	Leskóné Spisák Erika osztályvezető
Szervezési Osztály (2026. április 28.)	Vanyó Zsanett osztályvezető
Az előterjesztés a jogszabályi feltételeknek megfelel:	
dr. Ispán Csilla jegyző (2026. április 28.)	aláírás
A döntéshez egyszerű minősített ☐ többség szükséges ☒	
Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni ☒	
Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni ☐	
Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható ☐ Indoka:	
Melléklet a <u>rendelettervezet</u> hez/határozati javaslatához: ☐	
Melléklet az előterjesztéshez: ☐	
Személyes érintettségét előre bejelentette:	- önkormányzati képviselő
Az előterjesztés a Képviselő-testület munkaterv szerinti ☐ rendkívüli ☒ ülésére készült.	

Tervezet

**Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló
12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről**

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) 22. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján és annak keretein belül az önkormányzatok rendelettel - különböző jogvédelmi eszközök bevezetésével - szabályozhatják a település fejlődését, megőrizve annak hagyományait, társadalmi rendjét és értékeit.

A Hövtv. preambuluma az önazonosság védelmére szolgáló eszközök tekintetében rögzít további jogalkotási célokat, amelyek alapelvi szintű kötőerővel bírnak. Így az önkormányzatok önazonosságának védelme:

- a túlzott mértékű lakosság bővüléssel,
- a kívántnál nagyobb mértékű betelepüléssel, és
- a tömeges ingatlanvásárlás negatív hatásaival szemben érvényesíthető.

Városunkban az önazonosság védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendelet 2026. január 1-jén lépett hatályba. A rendeletalkotás céljai között a város fejlődésének biztosítása, karakterének megőrzése, a nem kívánatos negatív folyamatok megállítása, hagyományainak ápolása szerepelt.

A bevezethető eszközök teljes tárháza szerepel a helyi jogszabályban, a dologi és személyi jogvédelmi eszközök egyaránt.

Mint ismert, nem minden önkormányzat élt a lehetőséggel, országosan néhány száz település, vármegyénkben viszont kiugróan magas arányban születtek különböző megközelítésű rendeletek. Az is köztudott már, hogy van, ahol négy-öt hónap elteltével véglegesen hatályon kívül helyezték a jogviszony szabályozását (Sátoraljaújhely, Ózd, Sajópálfala, Sajólad stb. – összesen 15 település a vármegyében).

Ebben jelentős szerepet kapott a B-A-Z. Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) szakmai segítségnyújtás keretében kifejtett álláspontja, amely rávilágított arra, hogy a Hövtv. felhatalmazása alapján megalkotott helyi normáknak rendkívül szigorú és összetett szakmai feltételrendszernek kell megfelelniük.

A Kormányhivatal útmutatása szerint törvénysértést valósít meg minden rendelkezés, amelyik:

- nem a Hövtv. 2. §-a, a helyi önazonossághoz való jog tartalmának meghatározása során rögzített jogok, illetve értékek védelmére hivatkozik,
- betelepülési hozzájárulást úgy vezet be, hogy a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 nap nem telt el,
- bírságfizetési kötelezettséget úgy állapít meg, hogy a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 15 nap nem telt el,
- a Hövtv. 8. § (1) bekezdésében rögzített elővásárlásra jogosultak sorrendjét megváltoztatja, vagy annak bármely jogosulti csoportját figyelmen kívül hagyja,
- a méltányossági döntéshozatali jogkört az elővásárlási jog kapcsán alkalmaz,
- feltételhez köti az ingatlanszerzést (mivel kizárólag az elővásárlási jogot lehet bevezetni, mint a tulajdonszerzés korlátját),
- az ingatlanhoz kapcsolja a betelepülési hozzájárulás összegét, holott a jogvédelmi eszköz jellegéből adódóan az csak személyhez tapadhat,
- a lakcímlétesítés tilalmaként feltételeket határoz meg. Ha feltétellel engedélyezik a lakcímlétesítést, úgy a szabályozás szövegének pozitív tartalmúnak kell lennie, azt szükséges meghatározni, hogy ki létesíthet lakcímet,
- a méltányossági jogkör gyakorlása során a képviselő-testület a betelepülő számára hátrányos döntést is hozhat.

A kormányhivatalok azt is kimondták, hogy a jogvédelmi eszközöket csak az emberi méltóság megsértése és indokolatlan megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően alkalmazhatják.

Ebből eredően az egyén büntetett előélete, a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás, köztartozása, az egyén adótartozása, folyamatos munkaviszonya, biztosítási jogviszony megléte nem olyan tényezők, amelyek a helyi önzonossághoz való jog tartalmába beilleszthetők lennének. Társadalmi helyzeten alapuló megkülönböztetésnek minősül az iskolai végzettség és az egy főre jutó négyzetméterek minimális számának meghatározása.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 2. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

Az Ebktv. 7. § (1) bekezdése: Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti – különösen a III. fejezetben meghatározottak szerint – a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül, ha valamely személy vagy csoport – egyebek mellett - neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, anyanyelve, egészségi állapota, vallási meggyőződése, családi állapota, társadalmi származása, vagyoni helyzete, illetve egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Az egyéb helyzet alatt egy olyan tág gyűjtőfogalom értendő, amely bárki személyiségének lényeges, tartós vonásában vagy társadalmi státuszában ismerhető fel, egy olyan adottság, amelyen az érintett nem, vagy csak nagy nehézségek árán tudna változtatni, és egyben csoportképzésre is alkalmas tulajdonság, tehát nem egy egyedi eset, hanem egy olyan jellemző, amely alapján az emberek egy meghatározható, homogén csoportba sorolhatók (például: hajléktalanok, menekültek, egyedülálló szülők, büntetett előéletű személyek)

A közelmúltbeli joggyakorlati tapasztalatok alapján az „egyéb helyzetre” alapozott önkormányzati korlátozások túlnyomó része elbukik a törvényességi felülvizsgálatokon. Bár a Hövtv. látszólag széles körű felhatalmazást adott, a kormányhivatalok és a Kúria gyakorlata szerint ez nem mentesít az egyenlő bánásmód követelménye alól.

A leggyakoribb elbukó feltételek egyike az iskolai végzettség (pl.: érettségi). A jogalkalmazók szerint az iskolázottság olyan Ebktv. szerinti „egyéb helyzet”, amely alapján tilos különbséget tenni a betelepülők között, mert ez közvetett diszkriminációt és társadalmi kirekesztést eredményez.

A következő a köztartozásmentesség. A vagyoni helyzet - akár önállóan, akár „egyéb helyzetként” figyelembe véve – mindenképp védett tulajdonság, diszkriminációt előidéző feltétel, nem lehet akadálya a szabad lakóhelyválasztásnak. A kormányhivatalok szerint a szegénység büntetése aránytalan intézkedés is, ezáltal nem szolgálhat legitim önzonosság-védelmi célokat.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely az előzőekben meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

A joggyakorlat jelenleg csak azokat a feltételeket látszik megtűrni, amelyek közvetlenül és arányosan kapcsolódnak a település biztonságához vagy gazdasági fenntarthatóságához.

A büntetlen előélet egyrészt mint egyéb helyzet szintén védett tulajdonság, másrészt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 97. § (1) bekezdése alapján a büntetőjogi felelősség megállapításához, büntetés kiszabásához, intézkedés alkalmazásához fűződő - további - hátrányos jogkövetkezményt csak törvény állapíthat meg. Utóbbi körülmény alapján a lakcímlétesítés rendeletben való korlátozása magasabb szintű jogszabályba ütközik, amely ezért is jogszabálysértő.

Vagyoni hozzájárulás (letelepedési díj): Ez technikailag nem „tulajdonságon” alapuló tiltás, hanem egy anyagi feltétel, de ha mértéke eléri a kirekesztő szintet, ez is alkotmányellenessé válhat.

Az önkormányzatok mozgástere a betelepülési feltételek megszábasában rendkívül szűk. A Kormányhivatal szerint a Hövtv. eszközeit csak az indokolatlan megkülönböztetés nélkül szabad alkalmazni. Amint egy feltétel nem a település „karakterét”, hanem az egyén „minőségét” (diploma, jövedelem, egyéb) osztályozza, az a normakontroll során garantáltan elbukik.

Az eltelt rövid időszakban 70 db lakcímlétesítéssel összefüggő kérelem érkezett hivatalunkhoz, azok a kérelmezők mentessége iránti igazolás kiadására irányultak. Az alanyi mentesség igazolására vonatkozó kérelmek ügyeiben a kérelmezők igazoltan rendelkeztek a törvényben meghatározott mentességi jogcímekek valamelyikével, így mentesültek a lakcímlétesítési korlátozások alól. Ez a Felsőzsolcai Polgármesteri Hivatal számára nagyobb mértékű adminisztrációs terhet generált, miközben a szabályozás célkitűzéseit nem tudta szolgálni. E mellett négy kérelem érkezett ingatlanvásárlás tárgyában, amelyekre vonatkozóan az önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlásáról lemondó döntések születtek.

Mindezekon túl, az Önkormányzat pályázati lehetőségei, egyes fejlesztési források elérhetősége elé is akadályt gördített a hatályban lévő, kifogásolt szabályozás, ugyanis a Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága a folyamatban lévő projektek során vizsgálja az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert szabadságjogok érvényesülését. Az önazonosság védelméről alkotott rendeletünk kapcsán az alapjogok érintettségére vonatkozóan az illetékes Kormányhivatal vizsgálatát kérte. A Kormányhivatal tájékoztatásáig a támogatási szerződéskötés folyamatát, a kifizetések és előlegigénylések feldolgozását felfüggesztette.

A Hövtv. szigorú korlátokat állít a rendelet módosíthatóságának száma tekintetében is, ugyanis a hatályos önazonossági rendelet módosítására kizárólag évente egyszer van lehetősége az önkormányzatoknak. Tekintettel arra, hogy a szakmai segítségnyújtásban foglalt észrevételek a rendelet érdemi részét számos ponton érintik, a jogbiztonság és a belső jogharmonia megteremtése érdekében szakmailag megalapozottabb döntés a megalkotott rendelet hatályon kívül helyezése, mint annak módosítása.

A törvényességi felülvizsgálat kockázatának elkerülése, a jogharmonizáció biztosítása, valamint a célszerűségi és gazdaságossági szempontok figyelembevétele mellett javasolt a Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezése.

Mindezekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a rendelettervezetet elfogadni szíveskedjen.

Felsőzsolca, 2026. április 28.

Tervezet
Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2026. (.....) önkormányzati rendelete
Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.)
önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről

[1] Felsőzsolca Város Önkormányzata az önazonossága védelme érdekében szabályozni kívánta a település fejlődését, megőrizve hagyományait, társadalmi rendjét és értékeit. A helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvényben kapott felhatalmazás a más törvények korlátjainak figyelembevételével szűk teret biztosít a betelepülés feltételeinek meghatározásában. Közösségünk, mivel önazonossága védelmét nem jogvédelmi eszközök igénybevételével kívánja a jövőben biztosítani, normaalkotási lehetőségét felülvizsgálva, a megalkotott helyi rendelet hatályon kívül helyezését tartja célszerűnek.

[2] Fentiekre tekintettel Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény 4. § (4) bekezdésében és 22. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, Felsőzsolca Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2022. (VI. 20.) önkormányzati rendelet 22. § (4) bekezdés a) pontja alapján az Ügyrendi és Klímavédelmi Bizottság véleményének kikérésével a következő rendeletet alkotja:

1. §

Hatályát veszti Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendelete.

2. §

Ez a rendelet 2026. május 6-án lép hatályba.

Szarka Tamás
polgármester

dr. Ispán Csilla
jegyző

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országgyűlés megalkotta a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvényt (a továbbiakban: Hövtv.), amely lehetőséget ad az önkormányzatoknak, hogy saját szabályozási kereteiken belül befolyásolják a település fejlődését, megőrizhessék hagyományait, társadalmi rendjüket és értékeiket.

A Hövtv. 22. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, illetve Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének 122/2025. (IX. 18.) határozatában kinyilvánított szándéka szerint megalkotta Felsőzsolca város önazonossága védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.) önkormányzati rendeletét.

A jogszabály gyakorlati alkalmazása során nyert tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a Hövtv. látszólag széles körű felhatalmazást adott az önkormányzatok számára, azonban az Alaptörvényben foglalt alapjogok garanciáinak biztosítása és az egyenlő bánásmód követelményeinek teljesítése alól a felhatalmazás nem mentesíti a helyi jogalkotókat.

A Hövtv. széles kört érintő kivételeket és mentességeket rögzítő szabályait tekintve az alanyi mentességre vonatkozó kérelmek ügyeiben a kérelmezők igazoltan rendelkeztek a törvényben meghatározott mentességi jogcímekekkel, így automatikusan mentesültek a lakcímlétesítési korlátozások alól, azonban az ügyintézés az önkormányzati hivatal munkájában nagyobb mértékű adminisztrációs terhet generált.

Tekintettel arra, hogy a kapott szakmai segítségnyújtásban foglalt észrevételek a rendelet érdemi részét számos ponton érintik, figyelemmel a feltárt egyéb visszasságokra is, a jogbiztonság, a jogharmonizáció megteremtése és az érdemi munka előtérbe helyezése érdekében szakmailag megalapozottabb döntés a megalkotott rendelet hatályon kívül helyezése, mint annak esetleges módosítása.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

2. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Felsőzsolca, 2026. április 28.

Hatásvizsgálati lap

**FELSŐZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
...../2026. (... ..) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE**

**Felsőzsolca város önazonosságának védelméről szóló 12/2025. (XI. 17.)
önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről**

Tájékoztatás előzetes hatásvizsgálat eredményéről

I. Várható társadalmi hatások

A település önazonosságának védelme a korábbi keretek között zajlik majd. A lakcím létesítése könnyebben – igazolás nélkül – történik.

II. Várható gazdasági, költségvetési hatások

A jogszabály végrehajtása plusz kiadásokat nem generál.

III. Várható környezeti hatások

Közvetlen környezeti hatással nem jár.

IV. Várható egészségi következmények

Közvetlen egészségügyi hatás nem mutatkozik.

V. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások Az ügyszámok visszaesésével az adminisztratív terhek csökkennek.

VI. A rendelet megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei Az alaprendelet felülvizsgálata több rész módosítását igényelte. Elmaradása esetén a kialakult jogszabályi kollízió fennmaradna.

VII. A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek A jogszabály személyi, szervezeti pénzügyi többletfeltételeket nem igényel.

Felsőzsolca, 2026. április 28.

